

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Paimensukuisen lapinkoiran rotuesittely

Käännösvideo suomalaisella viittomakielellä

Anu-Maria Korvenaho

Viittomakielentulkin koulutus
(240 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
11/2019

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Viittomakielentulkin koulutusohjelma

Tekijät: Anu-Maria Korvenaho
Opinnäytetyön nimi: Paimensukuisen lapinkoiran rotuesittely
Sivumäärä: 25 ja 8 liitesivua
Työn ohjaaja(t): Hanna Putkonen-Kankaanpää ja Tuula Viilo
Työn tilaaja(t): Paimensukuisen lapinkoiran seura ry / Tuula Viilo

---

Opinnäytetyöni oli toiminnallinen. Siinä oli useampia työvaiheita ja aihe oli koiran rotuesittelyvideo suomalaiselle viittomakielelle käännettynä.

Tilajana oli Paimensukuisen Lapinkoiran Seura ry. Yhteyshenkilöni oli seuran hallitukseen kuuluva Tuula Viilo.

Tein suomenkielisen kirjoitetun tekstin paimensukuisesta lapinkoirasta, joka oli tiivistetty rotuesittely. Käänsin tekstin suomalaiselle viittomakielelle videomuotoon, jonka natiivi tulkki Tarja Sandholm Evantiasta viittoi vielä viittomakielisemmäksi. Lopuksi tein puhutun äänitteen rotuesittelystä suomen kielellä ammattiviittojan videoon, joka liitettiin siihen viimeisenä.

Video löytyy Paimensukuisen Lapinkoiran Seura ry:n sivuilta tulevaisuudessa.

Tietoperustana oli käännöstyössä skoposteoria.

Työn tarkoituksena oli lisätä viittomakielelle saavutettavuutta verkossa, koska suomalainen viittomakieli on yksi kotimainen kieli.

Opinnäytetyö ja rotuesittelyvideo palvelee kaikkia viittomakielisiä, mutta erityisesti heitä, jotka harkitsevat koiran hankintaa tai muuten vaan tykkäävät koirista. Se on myös suunnattu kaikille asiasta kiinnostuneille ja ammattihenkilöille, jotka ovat viittomakielen kanssa tekemisissä kuten esimerkiksi tulkit, tulkkiopiskelijat ja -opettajat sekä viittomakielen ohjaajat.

Tutkimuskysymykset olivat:

1. Kuinka tehdä oikeakielinen käännös?
2. Mikä vaikuttaa käännöksen luotettavuuteen?

Asiasanat: saavutettavuus, viittomakieli, kääntäminen, paimensukuinen, suomenlapinkoira, rotuesittely

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Sign Language Interpreting, Bachelor's Degree

---

Author: Anu Korvenaho
Title: Information and characteristics of shepherdkin finnish lapphund
Number of Pages: 25 and 8 attachment pages
Supervisor(s): Hanna Putkonen-Kankaanpää ja Tuula Viilo
Subscriber(s): Paimensukuisen Lapinkoiran seura ry / Tuula Viilo

---

My thesis was functional. It contained several stages. The object was to make a demonstration video of a dog breed in sign language.

Paimensukuisen Lapinkoiran seura ry (Shepherd lapphund registered association) ordered the thesis. My contact person was Tuula Viilo who is a member in the board of trustees in the association.

I first wrote an introduction of the breed in Finnish. I thereafter translated the text in the Finnish version of sign language. The next step was collaboration with Evantia's native interpreter Tarja Sandholm who kindly assisted in finalizing the expressions in sign language. Finally I formulated and recorded a spoken tape in Finnish, and the tape was attached to the video. In the final video the tape is synchronized with professional sign language speaker's signs.

The video will be attached to Paimensukuisen Lapinkoiran Seura ry's web site in the near future.

The basis of the translation work was Skopos theory.

The purpose of the work was to increase the availability and accessibility of sign language in the Internet; sign language belongs to the native languages in Finland.

The thesis and the video will serve all speakers of sign language and specifically those who are considering to buy a dog or just like dogs. The audience obviously covers those who are interested in lapphund. A particular stakeholder group are professionals such as interpreters, interpreter students, teachers and supervisors using sign language.

The research questions were:

1. How to prepare a linguistically correct translation?
2. What factors influence the soundness of the translation?

Keywords: accessibility, sign language, translating, shepherdkin, finnish lapphund, information and characteristics

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	5
2	TILAAJA.....	5
2.1	Paimensukuisen lapinkoiran seura ry.....	5
3	TUTKIMUSKYSYMYKSET.....	6
4	TYÖN TAVOITE JA LÄHTÖKOHTA.....	7
4.1	Saavutettavuus.....	7
4.2	Työn taustaa.....	7
5	TERMEJÄ	8
6	SUOMALAINEN VIITTOMAKIELI	9
7	KOIRISTA	10
7.1	Koiran ja suomenlapinkoiran historiaa	10
7.2	Paimensukuinen suomenlapinkoira	11
7.3	Suomen Kennelliitto	11
7.4	Lappalaiskoirat ry.....	12
8	KÄÄNNÖSTYÖ	12
8.1	Käännösteoria.....	12
8.2	Toiminnallinen produkti	13
8.3	Käännöksen työstäminen	14
8.4	Etiikka käännöksessä.....	18
9	ÄÄNITTEEN TEKEMINEN.....	19
10	POHDINTA JA TULOKSET	21
	LÄHTEET	24
	LIITTEET	26

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on verkossa oleva esittely koirarodusta käännettynä suomalaiselle viittomakielelle. Aikaisemmin rotuesittelyistä ei ole tehty käännöksiä suomalaiselle viittomakielelle.

Suomenlapinkoira on kotimainen koirarotu. Se jakautuu kahteen linjaan; näyttelylinjaan ja paimensukuisen linjaan. Virallisesti se on kuitenkin vain yksi rotu. Syvennyin tekemään työni paimensukuisesta suomenlapinkoirasta, joka on paljon suppeampi linja kuin näyttelylinja ja siksi tätä kantaa suojelee Paimensukuisen Lapinkoiran Seura ry, joka on työni tilaaja.

Valintaani paimensukuisen lapinkoiran rotuesittelyyn vaikutti se, että omistan myös tällaisia koiria ja tunnen rodun hyvin. Tutustuin rotuun jo 20 vuotta sitten. Halusin myös viittomakielisten saavan opastusta omalla äidinkielellään koirarodun valintaan liittyen ja oppivan tuntemaan tämän ihmisystävällisen ja sopeutuvan rotulinjan, paimensukuisen suomenlapinkoiran.

Opinnäytetyöni tarkoitus on palvella äidinkieleltään suomalaista viittomakieltä käyttäviä henkilöitä, jotta heidän olisi helpompi valita itselleen sopiva rotu. Tekstimuotoisia rotuesittelyjä löytyy suomen kielellä ja lisäksi muutamilla muilla puhutuilla kielillä, mutta kielivähemmistöön kuuluvalla suomalaisella viittomakielellä ei löydy tietoja koiraroduista. Esittelyvideosta voivat hyötyä muutkin kuin vain viittomakieliset henkilöt, kuten alan ammattilaiset esimerkiksi tulkit.

Toivon tämän opinnäytetyön ”avaavan tietä” viittomakielelle myös koiramaailmaan. Voisi sanoa, että aihe on ajankohtainen aina, koska ihmiset ovat hankkineet koiria läpi vuosikymmenten. Koirien suosio on entisestään vain lisääntynyt.

2 TILAAJA

2.1 Paimensukuisen lapinkoiran seura ry

Opinnäytetyöni tilaaja on Paimensukuisen Lapinkoiran Seura ry. Se on perustettu vuonna 1981 paimensukuisen lapinkoiran koirakannan suojelemiseksi (Paimensukuisen Lapinkoiran seura ry 2019). Seura järjestää vuosittain toimintaa, jolla seurataan

esimerkiksi koirakannan kehitystä ja muutosta. Se on järjestänyt myös jäsenilleen leirejä, jossa voi tavata toisia paimensukuisia lapinkoiria omistajineen.

Seuran toiminta-ajatuksena on säilyttää poronpaimennukseen käytetystä luonnonkannasta polveutuvat lapinkoirasuvut. Seuran tehtäviin kuuluu myös paimensukuisia lapinkoiria koskevan tiedon hankkiminen ja julkaiseminen. Kaikki seuran jäsenet sitoutuvat käyttämään siitokseen vain puhtaita, kokonaan paimensuvuista polveutuvia lapinkoiria. Jäsenlehti nimeltään Reviiri ilmestyy neljä kertaa vuodessa. (Paimensukuisen Lapinkoiran seura ry 2019).

Seura julkaisi ensimmäistä kertaa vuonna 2002 rotulinjan suojeleohjelman, jossa miettään paimensukuisen lapinkoiran säilymistä elinvoimaisena niin että tämä koirakanta ei supistuisi enempää vaan se vahvistuisi. (Paimensukuisen Lapinkoiran seura ry 2019).

Seuran kotisivuilta löytyy myyntituotteita kuten esimerkiksi jokavuotinen seinäkalenteri, joitakin vaatteita, tarvikelaukkuja sekä luettavaa materiaalia.

Seura kerää myös paimensukuisen koiralinjan terveystietoja omille sivuilleen, sekä jalostukseen annettavien urosten tietoja. Näin rotulinjan kasvattajien on helpompaa löytää sopivia koiria jalostukseen.

Nettisivuilta löytyy myös tietoja tulevista ja syntyneistä koiranpennuista sekä niiden kasvattajista.

3 TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tämä opinnäytetyö oli toiminnallinen.

Tutkimuskysymykset pohjautuivat käännöstyön tekemisessä esiintyviin ajatuksiin. Ensimmäinen tutkimuskysymys on ”Kuinka tehdä oikeakielinen käännös?” Ajattelin käännöstä ja sen tarkoitusta. Tästä muodostui tutkimuskysymys, koska jäin miettimään sitä tekstin haasteellisuuden vuoksi. Minulla ei ollut mitään mallipohjaa, kuinka viittoa koiran rotuesittelyä ymmärrettävästi vaan minun piti miettiä kaikki asiat alusta asti toteutukseen.

Toinen kysymys on ”Mikä vaikuttaa käännöksen luotettavuuteen?” Miten saada siitä luotettavan tuntuinen, jotta se palvelisi henkilöitä, joille video on suunnattu. Pohdin

esimerkiksi lähdekielestä irrottautumista ja natiivin tulkin käyttämistä lopulliseen käännökseen.

4 TYÖN TAVOITE JA LÄHTÖKOHTA

4.1 Saavutettavuus

Yhdenvertaisuuslain mukaan verkkosivujen palvelujen pitäisi olla saavutettavia kaikille. Laki velvoittaa kohtuullisiin mukautuksiin, jotta palvelut olisivat saatavilla verkossa yhdenvertaisesti kaikille verkkopalveluja käyttäville (Finlex 2019). Vuonna 2016 voimaan astunut EU:n saavutettavuusdirektiivi velvoittaa julkista puolta tekemään palveluistaan verkossa ja mobiilisovelluksissa saavutettavia eri käyttäjille. (Finlex 2019).

Kohtuullisissa mukautuksissa ihmisten osallisuus yhteiskunnassa turvataan (Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö 2018). Kohtuulliseen mukauttamiseen vaikuttaa palvelun tarjoajan koko ja taloudellinen asema, miten palvelun tarjoajat niitä tekevät (Papunet 2019). Näin ollen pienemmiltä palvelun tarjoajilta ei voi vaatia suuria muutoksia omiin verkkosivuihin. Papunetin verkkopalvelussa on selkeästi kerrottu yhdenvertaisuuslaista ja saavutettavuudesta (Papunet 2019).

Paimensukuisen Lapinkoiran Seura ry haluaa edistää saavutettavuutta kotimaisten kielten keskuudessa ja tarjota palveluja viittomakielisille.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on siis lisätä saavutettavuutta viittomakielisellä esitelyvideolla, jossa on taustalla suomen kielellä puhuttu äänite.

4.2 Työn taustaa

Omassa opinnäytetyöni prosessissa tulin siihen tulokseen, että halusin tehdä toiminnallisen koiriin liittyvän työn. Toiminnalliseen työhön liittyy ensin produkti ja sen jälkeen sen kirjoitus eli niin sanottu dokumentointi (Airaksinen, 2009).

Koirat ovat olleet lähellä sydäntäni lapsuudesta asti. Perheeseeni on lähes aina kuulunut koira tai koiria, tällä hetkellä suomenlapinkoiria. Pikkuhiljaa sain hahmoteltua idean rotuesittelyn käännöksestä suomalaiselle viittomakielelle. Koiraseura lupautui työn tilaajaksi. Keskustelin tilaajani kanssa siitä ja otin selvää mitä tietoa he haluaisivat

käännöksessä olevan. Työstin suomenkielistä tekstiä ja lähetin sen rotuseuran yhteys-henkilölleni nähtäväksi ja muokattavaksi. Tämän jälkeen rupesin kääntämään sitä vii-tomakielelle asiakokonaisuutta miettien ensin tehden glossit.

5 TERMEJÄ

Tässä kappaleessa avataan joitakin opinnäytetyössä esiintyviä termejä, jotta tekstiä on helpompi ymmärtää.

Lähdekieli = kieli, josta käännetään. Myös sana lähtökieli tarkoittaa samaa asiaa. (Hytönen & Rissanen 2006,19).

Lähtöteksti = teksti, jota käännetään (Hytönen & Rissanen 2006, 19).

Kohdekieli = kieli, jolle käännetään (Hytönen & Rissanen 2006,18).

Kohdeteksti = Kääntämisprosessissa tuleva teksti tai viitottu esitys (Hytönen & Rissanen 2006,18).

Yhdenvertaisuuslaki = lain tarkoitus yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän ehkäiseminen (Finlex 2014).

Skopos = tarkoittaa tarkoitusta, kreikankielinen sana (Hytönen & Rissanen 2006, 71).

Sisäkorvaimplanti = sisäkorvaistute, ne ovat sama asia eli leikkauksessa asetettava kuuloapuväline (Kuuloliitto 2019).

Koiran rekisteröinti = rekisteritodistus saadaan Suomen Kennelliitosta. Siitä näkee koiran alkuperän. Kaikki koirat voi rekisteröidä Suomessa Kennelliittoon. (Suomen Kennelliitto 2019).

Koiran jalostus = koirakannan laadun parantamista kasvattajan valitsemien keinoin. Laadulla tarkoitetaan kullekin koirarodulle ominaisia piirteitä koiran luonne ja ulkonäkö huomioon ottaen. (Suomen Kennelliitto 2019).

Interferenssi = lähtökielen tahaton vaikutus käännökseen (Hytönen & Rissanen 2016, 18).

Sormitetaan/sormittaminen = tarkoittaa viittomakielessä olevien kirjainten eli kädellä tehtävien kirjainmerkkien tekemistä peräkkäin, jolloin niistä muodostuu sana tai sanoja.

6 SUOMALAINEN VIITTOMAKIELI

Carl Oscar Malm on suomalaisen viittomakielen isä. Hän itse opiskeli Ruotsissa lapsena kuuromyökkäin koulussa. Sen jälkeen hän palasi Suomeen nuorena aikuisena ja perusti Suomeen ensimmäisen kuurojen koulun Porvooseen vuonna 1846. Tästä alkoi suomalaisen viittomakielen kehitys ja kuurotkin pääsivät kouluun. Lisäksi ympäri Suomea perustettiin kuurojenyhdistyksiä, joissa kuurot pääsivät tapaamaan toisiaan. (Malm 2000).

Suomalaisen viittomakielen kehityksessä on ollut ikäväkin vaihe historiassa. Tämä oli oralismin aika, jolloin oltiin sitä mieltä, että kaikkien kuurojen olisi puhuttava, jotta he pystyisivät olemaan osallisina yhteiskunnassa. Näin ollen kouluissa opetettiin puhumista. Se oli rankkaa aikaa viittomakielisille Suomessa. Oralismin ajanjakso alkoi 1800-luvun lopussa ja päättyi 1960-luvulla (Kuurojen museo 2019). Tämän jälkeen viittomakieli pääsi vasta kunnolla kehittymään Suomessa.

Viittomakieli on kiehtova, mutta haastava kieli (Hytönen & Rissanen 2006, 108). Viittomakielisen kulttuurin tietous auttaa kielen hallitsemisessa.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus lisäsi perusoikeusuudistuksen jälkeen vuonna 1996 myös viittomakielen koskemaan tutkimuskeskuksen eri säädöksiä, vaikka viittomakieli oli jo aikaisemmin ollut mukana tutkimuskeskuksen työjärjestyksestä. (Malm 2000, 73).

Suomalaisessa viittomakielessä kuuroilla ja viittomakielisillä on myös omat viittomanimensä yleensä aina. Jos nimeä ei ole niin nimi sormitetaan. (Kotimaisten kielten keskus, 2015).

Viittomakielisiä henkilöitä on nykypäivänä vähemmän kuin aikaisemmin, koska monille kuurona syntyneille operoidaan sisäkorvaimplantti varhaisessa vaiheessa (Lemetyinen 2013).

Viittomakieli on kuurojen äidinkieli. Lisäksi kuurojen vanhempien kuulevien lasten äidinkieli on viittomakieli. Myös toisen vanhemman ollessa kuuro viittomakielestä tulee

lapsen äidinkieli. Silloin lapsella on kaksi kieltä, viittomakieli ja suomen kieli. Kuurojen Liiton arvion mukaan Suomessa on noin 4000–5000 kuuroa. Heidän äidinkiellensä on viittomakieli. Vuosittain kuuroja syntyy Suomessa 25–30. Viittomakieli voi olla henkilön äidinkieli, ensikieli tai toinen kieli, joten sen käyttäjiä on enemmän kuin kuuroja. Lisäksi viittomakielen käyttäjinä ovat kuulevia henkilöitä, jotka ovat oppineet viittomakielen aikuisina. (Kuurojen Liitto ry 2019).

Kielen käyttäjiä on siis enemmän kuin pelkästään sitä äidinkielenään käyttävät henkilöt.

7 KOIRISTA

7.1 Koiran ja suomenlapinkoiran historiaa

Koirista ei ole tehty viittomakielelle oikeastaan mitään materiaalia. Kuitenkin väitetään koiran olleen ihmisen ystävänä Euroopassa jopa 40 000 vuotta (Historianet 2017). Geenitutkimuksella Oxfordin yliopiston tutkijat ovatkin saaneet selville, että koira olisi kesyyntynyt noin 15 000 vuotta sitten (Yle 2016).

Jos katsoo koirien rekisteröintimääriä Kennelliiton tilastoista nyt ja vuosikymmenien aikana, niin niiden suosio on kasvanut entisestään (Suomen Kennelliitto 2019).

Suomenlapinkoira on kotimainen koirarotu, joka polveutuu Lapin tunturialueen pitkäkarvaisista porokoirista. Sillä on yhteiset juuret ruotsinlapinkoiran ja porokoiran kanssa. Suomenlapinkoira on todella suosittu rotu. Kennelliiton tilastoissa se on ollut useamman vuoden jo 10 suosituimman rodun joukossa. (Suomen Kennelliitto 2019). Tämä tarkoittaa tilastoissa sitä, kuinka paljon koiria rekisteröidään vuodessa. Suomenlapinkoiran suosio johtuukin rodun monipuolisuudesta. Sen kanssa voi harrastaa paljon erilaisia asioita. Lisäksi se on sopeutuvainen rotu, koska sen voi helposti ottaa mukaan eri paikkoihin.

Ensimmäinen rotumääritelmä tehtiin vuonna 1945, mutta vuonna 1966 suomenlapinkoira ja porokoirat erotettiin omiksi roduikseen, kun niiden toiminnalliset erot huomattiin. Suomenlapinkoira on keskikokoa hieman pienempi koirarotu. Sen nimi muuttui lapinkoirasta suomenlapinkoiraksi virallisesti vuonna 1993. (Suomen Kennelliitto 2019).

7.2 Paimensukuinen suomenlapinkoira

Paimensukuinen suomenlapinkoira on alkujaan lähtöisin samasta koirakannasta kuin mistä lapinporokoira ja lapinkoira polveutuvat. Näissä koirissa on pyritty säilyttämään Tunturi-Lapin vanhan paimenkoiran olemus, sen tyyppi, rakenne ja luonne. Luonteen pitää olla ystävällinen ja tasapainoinen. Se on myös älykäs ja oppii helposti, jos vain haluaa. Tässä koirakannassa on saatu säilymään lähes kaikki koiran värit. Paimensukuista lapinkoiraa käytetään edelleen jonkin verran paimentamiseen poronpaimenena. Karjankuljetuksessa se toimii myös maatiloilla. (Paimensukuisen lapinkoiran seura ry 2019). Suurin osa koirista ei nykypäivänä pääse alkuperäiseen työhönsä paimeneksi. Niille järjestetään paimennuskokeita ja halutessaan voi koiran viedä testiin, jossa katsotaan paimennustaipumusta. Myös ulkoillessaan vapaana perheensä kanssa moni näistä koirista haluaa pitää ihmisetkin koossa käymällä heidän luonaan katso-massa aina välillä ovatko kaikki mukana.

Paimensukuista linjaa syntyy vuosittain noin 300 pentua, joka on pieni määrä verrat-tuna koko suomenlapinkoiran rotuun.

Paimensukuisen lapinkoiran katsotaan kuuluvan alkuperäisiin kotieläinkantoihin. Maatianen ry valitsi paimensukuisen lapinkoiran vuoden 2011 maatiaiseläimeksi.

7.3 Suomen Kennelliitto

Suomen Kennelliitto on toiminut Suomessa jo vuodesta 1889. Se on Pohjoismaiden vanhin koirajärjestö. Suomen Kennelliitto on luotettu koira-alan asiantuntija. Kennel-liiton nettisivuilta löytyy todella paljon tietoa kaikista koiriin liittyvistä asioista, myös kaikista Suomessa olevista koiraroduista. (Suomen Kennelliitto 2019).

Oman koiran hävitessä tai vieraan koiran löytäessä selviää vastaus Kennelliitosta, kuinka toimia tilanteessa. (Suomen Kennelliitto 2019). Kennelliitto järjestää paljon erilaista toimintaa ja koiratapahtumia. Näyttelyitä, koe- ja kilpailutoimintaa on järjes-tetty ympäri vuoden.

Kennelliiton tavoitteena on edistää koirien terveyttä ja hyvinvointia sekä koiraharras-tamista ja Kennelliiton yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Se rekisteröi vuosittain noin 50 000 rotukoira. Suomenlapinkoira oli ensimmäistä kertaa sen tilastoissa toiseksi suosituin rotu vuonna 2018. (Suomen Kennelliitto 2019).

Kennelliittoa voi sanoa suureksi järjestöksi, koska sen organisaatiossa on esimerkiksi paljon erilaisia yhdistyksiä. Kennelliiton Koiramme -lehti oli Suomen luetuin harrastelehti (Suomen Kennelliitto 2014).

7.4 Lappalaiskoirat ry

Lappalaiskoirat ry on virallinen suomenlapinkoirien rotuyhdistys, johon kuuluu suomenlapinkoiran lisäksi porokoira ja ruotsinlapinkoira. Suomen Lapinkoirayhdistys ry on perustettu vuonna 1970. Vuonna 1993 se laajeni ja nimi muuttui Lappalaiskoirat ry, jolloin siihen tuli mukaan ruotsinlapinkoira ja porokoira. (Lappalaiskoirat ry 2019). Vuonna 1997 Suomen Kennelliitto hyväksyi Lappalaiskoirat ry:n viralliseksi rotujärjestöksi.

Yhdistys tarjoaa jäsenilleen jalostusneuvontaa ja pentuvälitystä sekä näyttelytoimintaa. Erilaisia kokeita ja leirejäkin se järjestää. Jäsenlehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. (Lappalaiskoirat ry 2019). Sen nettisivuilta löytyy paljon erilaista tietoa siihen kuuluvista roduista ja esimerkiksi, kuinka ne eroavat toisistaan.

8 KÄÄNNÖSTYÖ

8.1 Käännösteoria

On tärkeää tietää mitä eroa on tulkkauksella ja kääntämisellä ennen käännöksen aloittamista sekä mitä niihin liittyviä käännösteorioita on olemassa. Tulkkauksen ja kääntämisen suurin ero on aika. Kääntämisessä aikaa on enemmän ja tulkkauksessa ajan käyttäminen on rajallista. Käännösteorioita voidaan luokitella monin eri tavoin. Eräs tapa on jakaa ne kahteen ryhmään sen mukaan, onko käännös lähtötekstikeskeinen vai kohdetekstikeskeinen eli mikä on käännöksen määrittävä tekijä. (Hytönen & Rissanen 2006, 70, 109). Käännösteorioista saa ymmärrystä ja apuvälineitä käännöksen tekemiseen. Käden käänteessä kirjassa pohditaankin pitäisikö viittomakielelle olla oma käännösteoriansa, kun käännösteoriat ovat yleensä tehty puhutuille kielille (Hytönen, Rissanen 2006, 66).

Käytän opinnäytetyössäni skoposteoriaa. Siinä kääntäjä miettii jo ennen käännöstä mikä on käännöksen tarkoitus (Hytönen & Rissanen 2006, 109–110). Työn alussa

tämä oli tärkeää, jotta käänös onnistuisi. On pohdittava mikä tarkoitus käänösvidеоolla on, kun se on valmis. Käänöksen tarkoitus on palvella viittomakielisiä heidän omalla äidinkielellään sekä myös muita kiinnostuneita ja viittomakielen kanssa tekemisessä olevia henkilöitä. Skoposteoria sopii tähän opinnäytetyöhön hyvin, koska lähdekieli poikkeaa paljon käänöksen kohdekielestä, suomen kieli verrattuna suomalaisen viittomakieleen.

Skoposteoria on yksi tunnetuimmista käänösteorioista. Siinä käänöksen skopos voi olla aika paljonkin erilainen kuin lähtöteksti. (Hytönen & Rissanen 2006, 71).

Kääntämisessä pitää irrottautua lähdekielestä ja miettiä, kuinka ilmaista se oikein kohdekielelle kohdekielen ilmaisukeinoja käyttäen, jotta asiasisältö säilyisi mahdollisimman samanlaisena. Kääntäminen ei ole vain kielen kääntämistä, vaan merkitys pitää ymmärtää ja ilmaista kohdekielelle ominaisin keinoin toisin sanoen on totetutettava semanttista ekvivalenssia eli merkitysvastaavuuden saavuttamista. (Hytönen & Rissanen 2006, 113). Käänöksessä on siis tärkeää asiasisällön säilyminen. Lähdeteksti pitää ymmärtää ennen kääntämisen aloittamista. Sen jälkeen lähdeteksti muotoillaan uudelleen ja hylätään samalla lähdekielen muoto (Hytönen & Rissanen 2006, 114).

Käänöksen vastaavuus eli ekvivalenssi on otettu yhdeksi tärkeimmäksi laatua määrittäväksi tekijäksi ja sen onnistumista pitää tavoitteena käänöstä tehdessä. Adekvaattisuutta eli kohdetekstin toimivuutta kohdekulttuurissa pidetään myös yhtenä kääntämisen tavoitteena. (Hytönen & Rissanen 2016, 67). Tässä työssä ekvivalenssi on tärkeä tavoite, jotta vastaavuus säilyisi lähdekielestä kohdekielelle.

8.2 Toiminnallinen produkti

Toiminnallisessa opinnäytetyössä on eri vaiheita työstettävänä. Airaksinen kehottaa kirjoittamaan sitä vaiheittain, jotta saa esimerkiksi paremmin jäsenneltyä produktin (Airaksinen 2009). Tässä työssä koko toiminnalliseen produktiin kuului neljä vaihetta: suomenkielisen tekstin työstäminen puhekielen mukaan ja sen muuttaminen sanoiksi eli glosseiksi, joiden mukaan tehtiin kääntäminen suomalaiselle viittomakielelle. Sen jälkeen videoin kuvaukset kaksi kertaa (oma video ja natiivi tulkin video) sekä lopuksi tein natiivi tulkin videoon äänitteen.

Työn viides vaihe on opinnäytetyön kirjoittaminen.

Tämän viimeisen vaiheen jälkeen tilaaja liitti tehdyn äänitteen videoon, jonka jälkeen video julkaistaan tilaajan verkkosivuilla, samoin äänitteen suomenkieliselle tekstiver-siolle tulee olemaan oma linkkinsä. Linkit tulevat löytymään Paimensukuisen Lapin-koiran Seura ry:n sivuilta <http://paimensukuinen.fi/wpress/> .

8.3 Käännöksen työstäminen

Käännöksen luotettavuus on tärkeä tekijä käännöksessä. Käännösprosessi pitää käydä läpi mahdollisimman tarkkaan, jotta se olisi luotettavaa (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 105). Käännöksen luotettavuutta lisää opinnäytetyössä natiivi tulkin käyttämi-nen lopulliseen käännösvideoon. Videossa viittoo viittomakielen tulkki Tarja Sand-holm Evantia-konsernista.

Hytösen ja Rissasen kirjassa Käden käänteessä (2006) sanotaan käännöksestä tulevan parhaiten onnistunut, kun äidinkieleltään viittomakielinen henkilö viittoo käännök-sen. Kirjassa todetaan, että näin ollen vältetään merkitys- ja tyylivirheiltäkin parem-min, kun natiivikielenkäyttäjä on prosessissa mukana. (Hytönen & Rissanen 2006).

Viittomakieli on elävä ja erittäin joustava kieli (Paunu 1992, 17). Elävästi viittominen on videossa tärkeää. Esimerkiksi rotuesittelyssä kuvailevalla viittomisella korvataan joitakin viittomia. Näin korostuu käännettävän tekstin merkitys kohdekielille.

Skoposteoriassa ei juuri takerruta lähdekieleen vaan mietitään kokonaisuuden merki-tys kohdekielille, jotta käännös onnistuu (Hytönen & Rissanen 2006).

Kuvailevien viittomien käyttö on tärkeää ymmärrettävyydenkin kannalta. Lopputulok-sena teksti aukeaa viittomakieliselle paremmin, kun viitotaan kuvaillen ja käytetään ilmeitä ja eleitä hyödyntäen.

Käännös voidaan ilmaista useammalla eri tavalla, erilaisia viittomakielisiä ilmauksia käyttäen riippuen tilanteesta ja siitä mikä käännöksen skopos on (Hytönen & Rissanen 2006, 111).

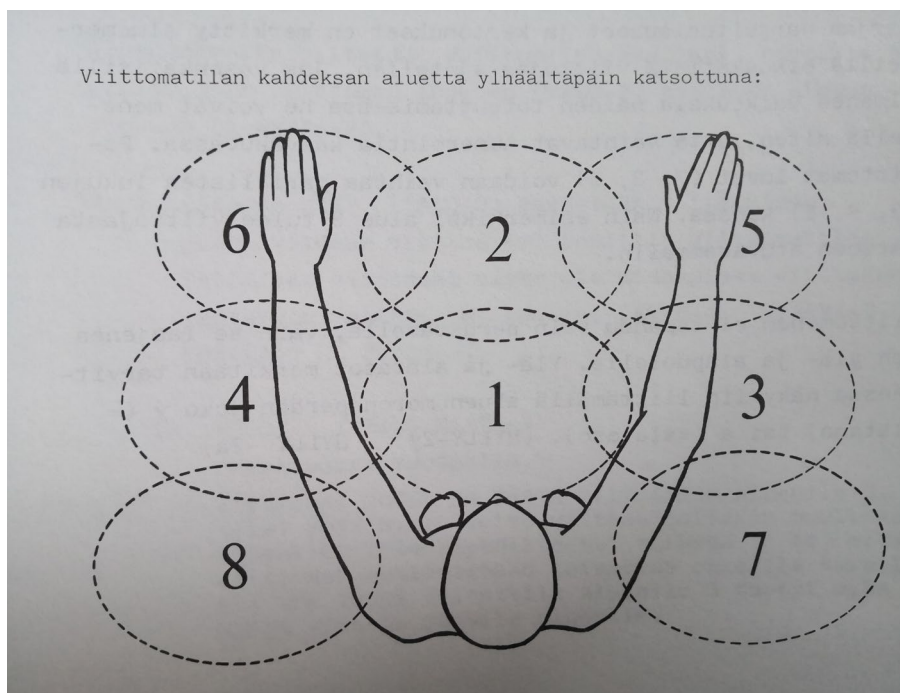
Kulttuuri on laaja käsite. Siihen kuuluvat tieteen ja taiteen lisäksi paljon muutakin ku-ten yhteiskunta, tavat ja ajattelutapa (Vehmas-Lehto 2002, 105). Eri kielten käyttäjien välillä kulttuureissa olevat erot vaikuttavat käännösratkaisuihin (Kotimaisten kielten

keskus 2015). Viittomakieltä opiskelleena oppii viittomakielisen kulttuurin eroja, joihin liittyvät tavat ja ajattelutavat. Jos ei ole kommunikoinut viittomakielisten kanssa, niin tätä asiaa on vaikeampi ymmärtää. Sen oppii pikkuhiljaa ajan kanssa olemalla tekemisissä viittomakielisten kanssa.

Tilankäytöllä on merkittävä osa viittomakielessä. Sen myötä asiat hahmottuvat luontevasti oikeille paikoilleen. Näin ollen kääntäjältä vaaditaan vahvaa kielitaitoa ja myös kulttuuritietoa käännöstä tehdessä (Hytönen & Rissanen 2006, 111). On mietittävä, kuinka asiat ilmaistaan kohdekielelle tyypilliseen tapaan ja mihin kohtaan tilaa viitotaan mitäänkin, jotta samalla tulee jokseenkin looginen järjestys viittomiselle.

Alla olevassa Juha Paunun kaaviossa ylhäältä päin näkee viittomakielessä olevien viittomien paikat, mihin ne viitotaan. Osa viittomista tehdään ylempäs ja osa alemmas, riippuen siitä mitä viitotaan.

Glosseihin voidaan merkitä numerolla sanan perään missä kohdassa tilaa viitotaan tietty viittoma/sana tai viittoman liikkeen suuntaa voidaan merkata myös numerolla halutessaan. Sormiaakoset merkataan glosseihin pienaakkosia käyttäen väliviivojen kanssa. (Malm 2000, 193). Asiyhteys vaikuttaa viittomien paikkoihin. Viittomatilan kaavio on pysynyt samanlaisena vuodesta toiseen. Se löytyy myös Malmin kirjasta Viittomakieliset Suomessa, joka on vuodelta 2000. Viittomatila jaetaan kahdeksaan alueeseen. Tässä tilankäytön kaavio Paunun Viito elävästi -kirjasta (Paunu 1992).

Kieleen liittyy vahvasti kielioppi, joka on luonnollinen kielen osa-alue, joka muodostuu muoto-opista eli morfologiasta ja lauseopista eli syntaksista. Kieliopilliset elementit ovat myös viittomakielessä kielen rakenneosia. Ne jaetaan manuaalisiin ja ei-manuaalisiin elementteihin. Manuaalisia ovat viittomat ja ei-manuaalisia ovat ilmeet ja muut kuin käsien liikkeet. (Rissanen 1985, 91–92). Käännöstyö vaatii mietintää asiakokonaisuutena, mitä tahdotaan sanoa ja ilmaista.

Käännöksen kohderyhmän miettiminen on käännökselle ominaista työtä. On pohdittava, onko käännös suunnattu esimerkiksi lapsille, aikuisille, nuorille vai senioreille. (Kotimaisten kielten keskus 2015). Tässä produktissa kohderyhmänä voi olla kuka vaan edellä mainituista. Näin ollen millekään tietylle kohderyhmälle suunnattua viittomatyyliä ei ole, vaan tavoitteena oli kaikille yhteinen sopiva käännösvideo. Yleensä esimerkiksi lapsille suunnatuissa videoissa käytetään kehonkieltä, ilmeitä ja eleitä enemmän kuin aikuisille suunnatuissa (Kotimaisten kielten keskus 2015).

Käännöstyötä vaikeutti netissä olevan materiaalin vähyys. Koiriin liittyviä viittomia ei yksinkertaisesti löytynyt mistään. Kysyin muutamia viittomia kuuroilta viittomakieliseltä henkilöltä. Lähdetekstin asiasisältö oli aiheena tuttu, joten merkitystä lähdekielessä ei tarvinnut miettiä.

Suomenkielisen tekstin valmistuttua alkoi kääntämisen hahmottelu. Esimerkiksi minikäläinen sanajärjestys olisi hyvä. Tähän ei löydy yksiselitteistä vastausta. Jotain säännönmukaisuutta on annettu pääasian viittomisesta ensin ja sen jälkeen niiden määrittely (Paunu 1992, 91–92).

Tein suomenkielisen tekstiversion viittomisesta videolle. Tässä oli sanoja, joille löytyi viittomia. Viittomakielessä näitä sanoja sanotaan glosseiksi ja ne merkitsevät tiettyä sanaa eli viittomaa (Kotimaisten kielten keskus 2015). Näin tehden käännös oli helpompi tehdä kuin suoraan suomenkielisestä tekstistä. Glossien kautta suomen kielen jotkut sanat jäivät pois. Toisaalta saattoi tulla sanoja / viittomia lisääkin käännökseen, joita suomen kielen tekstissä ei ole. Glossit kirjoitetaan samassa järjestyksessä missä ne aiotaan viittoja (Kotimaisten kielten keskus 2015). Tein omat glossini niin, miten ymmärrän ne parhaiten viittomisessa. Ne eivät ole täysin niin sanottujen virallisten ohjeiden mukaan tehtyjä.

Mitä pidemmälle pohdin viittomakielistä näkökulmaa eri asioiden viittomisessa, sen enemmän huomasin lähdetekstistä irrottautumisen olevan ensiarvoisen tärkeää, jotta lopputulos olisi oikeakielinen. Interferenssiä voi vahingossa tulla käännökseen mukaan, jos ei ole tarkkana.

Viittomisen rytmitys liittyy vahvasti tekstin sidosteisuuteen eli tekstin koheesioon. Taitava rytmitys viittomisessa vartalon ja pään liikkeiden, ilmeiden sekä käsien liikkeiden kanssa muodostavat sujuvat asiakokonaisuudet. Jos rytmitystä ei ole, viittomista on vaikeampi ymmärtää. (Kotimaisten kielten keskus 2015).

Tekstin koheesio on siis otettava hyvin huomioon viittomisessa. On tärkeää, että teksti on selkeää ja loogista, jotta sitä on helppo seurata (Kotimaisten kielten keskus 2015). Omassa viittomisessa tuotti jonkin verran vaikeutta saada lauseet ja asiakokonaisuudet erottumaan toisistaan sujuvasti.

Valmiin videoni lähetin natiivi tulkille nähtäväksi. Pari päivää myöhemmin lähetin alkuperäisen tekstiversionkin. Näin hän sai tutustua videoni vastaavuuteen tekstin kanssa vielä ennen kuvauksia ja esittää kysymyksiä tavatessamme.

Kuvauspäivänä valitsimme viittojan taakse sopivan yksivärisen taustan. Lattiassa oli merkki, jonka kohdalla viittoja seisoivat kuvattaessa, jotta etäisyys pysyisi samana. Etäisyyden huomioiminen on tärkeää, jotta kaikki viittomat tulevat näkymään, eikä mitään jää pois ylös tai alas viitottaessa. Kuvasimme niin sanotun puhtaan version käännöksestä. Natiivi tulkin näkemys asiaan oli irrottautua kohdekielestä vielä enemmän kuin olin ajatellut. Tästä syystä oli hyvä, että videon viitto puhtaaksi äidinkieleltään viittomakielinen henkilö. Näin lopullisesta videosta tuli luotettava ja oikeakielinen.

Videokuvauksessa viittojan katseen käytön peruseriaatteena on, että katseen ei tarvitse olla koko ajan suunnattuna suoraan kameraan vaan katseen voi suunnata viittomatilassa eri kohtiin riippuen siitä mitä viitotaan. Jos glossit tai teksti ovat mukana kameralle kuvatessa, niin on tärkeää, että viittoja ei hukkaa kohtaa mitä viittoa (Kotimaisten kielten keskus 2015). Tähän ei tarvinnut kiinnittää huomiota kuvauksissa ammattiviittojan kanssa, koska hän osasi luonnostaan käyttää katsettaan sopivalla tavalla. Oman videon teossa asia oli eri. Saatoin jäädä tuijottamaan kameraa tai sitten katsoa siihen liian vähän. Kaiken lisäksi viitottava kohta tekstistä voi hävitä vahingossa silloin, kun katsoo kameraa kohti ja sen jälkeen aikoo palata tekstiin. Vaikka teksti olisi

kameran vieressä, niin silti sitä ei välttämättä löydy hetkessä. Kuvattaessa katseen harhailu näkyy heti videolla.

Vaatetuksella on merkitystä: minkä väriset ne ovat tai kuinka kirjavat ne ovat viittossa. Viittomakielen tulkit käyttävät yksivärisiä tummia vaatteita kuvauksissa, jotta kädet näkyvät hyvin. Paidan hihat ovat yleensä pitkät tai $\frac{3}{4}$ pituiset. Viittojaa on helppo katsoa ja saada selvää viittomisesta, kun ei ole häiritseviä kirjavia vaatteita tai isoja koruja.

Ammattiviittojan käyttäminen käänösvideossa on myös parempaa palvelua viittomakielisiä kohtaan videon ollessa heidän äidinkielellään natiivin kääntäjän viittomana. Näin viittomakieliset ymmärtävät sisällön merkityksen paremmin, vaikka aihe olisi vieras ja väärinymmärryksiltä välttyään.

Viitottu käänösvideo kuvattiin ammattiviittojan kanssa useammassa pätkässä. Hän viittoi pätkän kerrallaan. Kun koko käänös oli kuvattu, katsottiin kaikki pätkät läpi ja tarkastettiin samalla, ettei videossa ole virheitä. Esimerkiksi vuosiluvut tulivat oikein ja asiasisältö säilyi. Tämän jälkeen video näytettiin tilaajalle, jonka jälkeen äänen työstäminen alkoi.

8.4 Etiikka käänöksessä

Etiikka tarkoittaa alkuperäisesti siveellistä luonteen tai mielen laatua sekä yhteisesti omaksuttua tapaa tai käytäntöä (Juujärvi, Mylly & Pessa 2007, 13). Kääntäjällä pitäisi olla tiedon ja taidon lisäksi todella hyvä moraalinen selkäranka (Vehmas-Lehto 2002, 13).

Käänöstyössä kääntäjän oma arvomaailma ja etiikka voivat vaikuttaa käänökseen. Näin ei saisi kuitenkaan käydä. Kääntäjän pitää olla objektiivinen työtä tehdessään. Etiikasta on useita teorioita olemassa, mutta tässä ei paneuduta niihin tarkkaan. Etiikka ei ole myöskään yksiselitteinen asia, koska ihmiset ymmärtävät eri tavalla asioita. Kääntäjän valitsemassa käänösstrategiassa voi kuitenkin näkyä kääntäjän oma etiikka esimerkiksi korostamalla tiettyjä asioita enemmän tai jättämällä pois itselleen vähemmän tärkeitä seikkoja (Tuikkala 2015).

Arvot liittyvät päämääriin ja toimintatapoihin, ne voidaan jakaa kahteen ryhmään, päämääräarvoihin ja välinearvoihin. Päämääräarvoja ovat totuus, oikeudenmukaisuus ja arvovalta, joita pidetään tavoiteltavina asioina. Välinearvoja taas omien päämäärien

valitseminen, avuliaisuus ja kunnianhimo, jotka ovat keinoja saavuttaa näitä tavoitteita. (Juujärvi, Myyry & Pessa 2007, 35).

Moraalin uskotaan liittyvän vahvasti etiikkaan. Tämä näkyy siinä, että etiikan toinen nimi onkin moraalifilosofia, joka on moraalialue tutkiva tieteenala (Tuikkala 2019). Moraali ja etiikka tarkoittavat käsitystä oikeasta ja väärästä, mutta moraalilla on sivumerkitys myös reflektoidusta eli pohditusta näkemyksestä oikeasta ja väärästä (Juujärvi, Myyry & Pessa 2007, 13).

Jos ajatellaan kääntäjän työssä sitä, että käänнос olisi ristiriidassa kääntäjän oman arvomaailman ja etiikan kanssa, niin käänنoksen luotettavuus kärsisi helposti. Tässä työssä toimeksianto ei ole ristiriidassa opinnäytetyön tekijän etiikan kanssa, joten ongelmaa ei ole siinä suhteessa.

Käänنöstieteessä täytyy miettiä käänنösvalintojen moninaisuutta. Kielten ja kulttuurien erojen vuoksi täydellistä vastaavuutta ei käänنöksessä voi saada. (Tuikkala 2015). Kääntäjän valinnat vaikuttavat lopputulokseen siitä, kuinka vastaava käänنös on lähdekielen kanssa. Etiikkaan on saatu monia näkökulmia erilaisilla teorioilla (Tuikkala 2015). Tästä johtuen kääntäjä saa tietynlaisen vapauden käänنöstyössä.

9 ÄÄNITTEEN TEKEMINEN

Äänitteen tekeminen oli produktin neljäs vaihe.

Ennen suomenkielisen puheäänien tekemistä viittomakieliseen videoon tapasin tilaajani, jonka kanssa katsoimme videon läpi. Keskustelimme viittomakielisen videon sisällöstä ja vastaavuudesta. Vasta tämän jälkeen työstin äänitteen, joka liitettiin videoon.

Äänite tehtiin ensimmäisen suomenkielisen tekstin mukaan. Se tehtiin jo työn alkuvaiheessa.

Ennen äänitteen tekemistä täytyy pohtia erilaisia asioita, jotka liittyvät puhumiseen.

Hyvä puheasento on tärkeää puhuessa. Äänen avaus on suositeltavaa tehdä ennen puhetta. Rentouttavia liikkeitä ovat erilaiset venytysliikkeet ja haukottelu on yksi suosittu tapa avata ääntä. Lisäksi erilaisilla ääniharjoituksilla äänen saa kulkemaan paremmin.

(Työterveyslaitos 2009). Äänitteen tekemisessä oli siis hyvä huomioida äänen avaus, jotta puheesta tuli selkeää ja ääni kulki sujuvasti lukiessa. Äänenhuollolla voi parantaa äänen sointia.

Rekisteri täytyi miettiä myös esimerkiksi mitä sanavalintoja piti tehdä tekstiä lukiessa. Äänensävy on tärkeä asiatekstissä ja sitä ilmaistaan tunnesävyllä, joka voi ilmetä lausetasolla puheen rytmissä, sanajärjestyksessä ja tuottonopeudessa sekä sanaston valinnassa (Hytönen & Rissanen 2006, 159).

Lisäksi puhumisessa piti huomioida myös natiivi tulkin viittomakielinen näkemys asiasta. Ei riitä, että lukee tekstin vain paperista, vaan pitää ajatella puheääni videoon sopivaksi tekstin luontevuuden vuoksi. Videon ja äänen/äänitteen pitää sopia yhteen. Myös puheen rytmin täytyi sopia viittomiseen, jotta ääni menee videossa sopivaa tahtia eteenpäin. Äänite ei voi mennä viittomisesta paljon edellä tai jäljessä. Toki pitää huomioida suomen kielen mukainen rytmi lauseissa, jotta äänite on luonteva.

Puhujan ominaisuudet vaikuttavat tekstin luontevuuteen ja uskottavuuteen. Nämä ominaisuudet eivät perustu viestin sanomaan vaan puhujan ilmaisutapaan. (Hytönen & Rissanen 2006, 160).

Äänitteen tekemisessä on tärkeää suunnitella kokonaisuus ensin: mistä se lähtee eteenpäin ja miten, jotta lopputulos onnistuu mahdollisimman hyvin.

Katsoin videon läpi kokonaan ja sen jälkeen pätkissä harjoitellen samalla tekstin lukemista sopivalla nopeudella, jotta puhe ja viittominen etenisivät hyvin yhteen. Merkka- sin tekstiin samalla sulkuihin niin sanotut pienet taukokohdat, jotta tiedän, kuinka nopeasti jatkan puhumista jokaisen lauseen jälkeen. Tässä huomasin hyvin puheen rytmin merkityksen ja tärkeyden. Kiinnitin huomiota, että videolla viittominen ja normaali puhenopeus täsmäsivät yhteen luonnostaan aika hyvin. Tämä oli helpottava tieto. Videoon sai luonnollisemman äänitteen, kun ei tarvinnut kiirehtiä tai muuttaa tekstiä viittomiseen sopivammaksi. Tämän vaiheen jälkeen luin tekstin uudelleen kiinnittäen huomiota enemmän myös muihin seikkoihin äänessä ja sen käytössä. Äänensävy tasaisuus on tärkeää asiatekstissä. Liiallinen elävyys puheäänessä voisi haitata kuulijaa ja voisi tehdä vaikutelman esimerkiksi sadun lukemisesta.

Äänessä paino ja tauotus ovat merkittäviä tekijöitä. On tärkeää sijoittaa ne oikein tekstiä lukiessa, koska muuten merkitys voi muuttua. Tavuja ei saa venyttää tai se kuulostaa epävarmalta. Kuulija voi siis päätellä eri asioita äänestä kuten myös esimerkiksi ystävällisyyden tai epäystävällisyyden. (Tiittula 1992, 22). Videon äänitteen tuli kuulostaa suht neutraalilta, mutta kuitenkin ystävällinen äänensävy oli hyväksi, jotta sitä olisi mukava kuunnella.

Lopullisen äänitteen tekemisen jälkeen kuuntelin sen ja katsoin videon samalla läpi. Keskityin kuuntelemaan äänen sävyä ja rytmiä. Onko ääni selkeä ja puhdas, jotta sitä on miellyttävä kuunnella. Lisäksi seurasin sopivatko viittominen ja ääni luontevasti yhteen.

Huomioin myös ääneni sopivan videoon, koska olimme natiivi tulkin kanssa samaa sukupuolta. Mielestäni ääni ei kuulostaisi niin luontealta videossa, jos viittoja olisi ollut mies.

10 POHDINTA JA TULOKSET

Koko projekti oli mielenkiintoinen. Kirjoitettu tekstiversio rotuesittelystä oli helpompi työstää kuin siitä kääntää viittomakielelle. Videoiden kuvauksiin piti varata aikaa. Viimeiseen kuvaukseen natiivi tulkin kanssa tein etukäteen tilavarauksen muutamaa viikkoa ennen. Lopuksi äänitteen tekeminen vei oman aikansa.

Oma käänös suomalaiselle viittomakielelle oli kieliopin ja tilankäytön kannalta osittain haastavaa. Kieliopissa oli paljon pohdittavaa, kun ei ole mitään kiveen hakattua sääntöä esimerkiksi lauseiden sanajärjestyksestä sekä kuinka kertoa joku asia ymmärrettävästi toisella kielellä.

Lisäksi mietin, kuinka irti asiapitoisesta tekstistä voi heittäytyä viittomisessa, jotta sen sisältö säilyisi luotettavana. Oli haasteellista ja vähän pelottavaakin irrottautua alkuperäisestä tekstistä ja pohtia säilyisikö merkitys ja uskottavuus. Saman tekstin voisi viittoja useammalla eri tavalla. Tein viittomisen niin mikä sillä hetkellä tuntui sopivalta. Näin jälkikäteen pohdittuna tekisin jonkun kohdan varmasti eri tavalla. Omat ilmeet ja eleetkin saattaisivat muokkaantua huomaamattakin vähän erilaisemmiksi, mitä enemmän viittoisi samaa tekstiä.

Oli hienoa seurata natiivi tulkin viittomista kuvauksissa, koska häneltä viittominen sujui luonnostaan oikein. Hänen ei tarvinnut mieltä erikseen ilmeitä ja eleitä vaan ne tulivat automaattisesti mukaan viittomiseen. Omassa viittomisessani oli pakko mieltä myös näitä asioita. Koen oppineeni tässä työssä ammattiviittojan ansiosta paljon. Seuratessani häntä sain samalla ratkaistua itseäni askarruttavia kohtia tilankäytössä ja viittomavalinnoissa. Minun tulisi vielä rohkeammin uskaltaa irrottautua lähdekielestä. Koko työ oli opettavainen kokemus.

Projektin tulos on hyödyllinen ja lisää saavutettavuutta. Koen tavoitteeni onnistuneen. Myös kotimaisten kielten kesken pieni vähemmistökieli, suomalainen viittomakieli pääsee näkyvämmäksi tälläkin alueella verkossa. Sen valmistuttua siitä on hyötyä viittomakielisille henkilöille, jotka mieltävät koiran hankintaa. He saavat informaatiota ja mielikuvan sopiiko heille juuri tämä rotu, kun netistä löytyy tietoa omalla kielellä. Rotutietous voi aueta aivan eri tavalla, kun saa palvelua omalla äidinkielellään.

Rotuesittelyvideosta näkee myös, kuinka koiriin liittyviä asioita voidaan viittoa irrottautumalla lähdekielestä. Hyötyä saavat myös viittomakielen ja tulkkauksen parissa työskentelevät sekä alan opiskelijat.

Tämä työ lisää myös tasavertaisuutta eri verkkopalveluita ajateltaessa, koska koirarotuihin liittyvistä asioista ei ole aikaisemmin löytynyt suomalaisella viittomakielellä opastusta.

Tutkimuskysymyksiin löytyi vastauksia. Käännöksen luotettavuutta lisäsi paljon äidinkieleltään viittomakielisen ammattitulkin viittominen rotuesittelyvideossa. Näin käännöksen oikeakielisyyden lisääntyi samalla. Hänen viittomavalintansa ja -tyylinsä lisäsivät luotettavuutta. Viittominen näyttää luonnolliselta ja oikeakieliseltä videossa.

Jatkoa ajatellen koiriin liittyviä viittomia voisi kerätä esimerkiksi opiskelijatöinä internettiin. Näin aiheeseen liittyvät viittomat vakiintuisivat ehkä tietynlaisiksi käyttäjien kesken ainakin osittain. Toivon, että muut rotuyhdistykset haluaisivat tehdä esittelyjä

koirista myös viittomakielellä. Tästä seuraisi viittomakielen näkyvyyden lisääntyminen myös koiriin liittyvissä asioissa.

LÄHTEET

- Airaksinen, Tiina, 2009. Toiminnallisen opinnäytetyön kirjoittaminen. Viitattu 23.10.2019. <https://www.slideshare.net/TiinaMarjatta/toiminnallinen-opinnytety-tekstin>
- Finlex, 2014. Yhdenvertaisuuslaki. Viitattu 21.10.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>
- Finlex, 2019. Laki: Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta. Viitattu 21.10.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190306>
- Historianet, 2017. Viitattu 10.11.2019. <https://historianet.fi/kulttuuri/arkeologia/uusi-tutkimus-koiran-kesyttivat-euroopan-ensimmaiset-ihmiset>
- Hytönen, Niina & Rissanen, Terhi 2006. Käden käänteessä Viittomakielen kääntämisen ja tulkkauksen teoriaa sekä käytäntöä. Helsinki: Finn Lectura.
- Juujärvi, Soile & Myyry, Liisa & Pessa, Kaija. 2007. Eettinen herkkyyden ammatillisessa toiminnassa. Helsinki: Bookwell Oy.
- Kotimaisten kielten keskus 2019. Kielitieto. Viitattu 16.10.2019. <https://www.kotus.fi/kielitieto/kielet>
- Kotimaisten kielten keskus 2015. Viittomakielten lautakunta: Laatu viittomakielelle kääntämiseen. Helsinki: Kuurojen liitto.
- Kuuloliitto, 2019. Kuulo: sisäkorvaistute. Viitattu 4.11.2019. <https://www.kuuloliitto.fi/kuulo/sisakorvaistute/>
- Kuurojen museo, 2019. Historia. Oralismien aika. Viitattu 31.10.2019. <http://www.kuurojenmuseo.fi/?p=720&lang=fi>
- Kuurojenliitto ry, 2019. Kysymyksiä ja vastauksia kuuroudesta ja viittomakielestä. Esite. https://www.kuurojenliitto.fi/sites/default/files/Liittokokous%202015%20lauantai/perussivun_liitetiedostot/kysymyksiä_vastauksia_kuuroudesta_esite.pdf
- Lappalaiskoirat ry 2019. Viitattu 16.10.2019. <http://www.lappalaiskoirat.fi/?id=yhdistys/yhdistys>
- Lemmetyinen, Anna 2013. Sisäkorvaistute uhkana ja mahdollisuutena. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, Jyväskylän yliopisto. Gradu. Viitattu 22.10.2019. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/41138/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201304051391.pdf>
- Malm, Anja 2000. Viittomakieliset Suomessa. Pieksämäki: RT-Print.
- Papunet 2019. Saavutettavuus, yhdenvertaisuuslaki. Viitattu 22.10.2019. <http://papunet.net/saavutettavuus/yhdenvertaisuuslaki>
- Paunu, Juha 1992. Viito elävästi 2. Tilankäytöstä. Uusikaupunki: Uudenkaupungin kirjapaino.
- Rissanen, Terhi, 1985. Viittomakielen perusrakenne. Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja No. 12. Helsinki: Yliopistopaino.

Suomen Kennelliitto, 2019. Kasvatus ja terveys, koiran jalostus. Viitattu 5.11.2019. <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus>

Suomen Kennelliitto 2019. Koirat, kotimaiset koirarodut. Viitattu 16.10.2019. <https://www.kennelliitto.fi/> Viitattu 22.10.2019. <https://www.kennelliitto.fi/koirat/kotimaiset-koirarodut/suomenlapinkoira>

Suomen Kennelliitto, 2014. Uutinen. Viitattu 31.10.2019. https://www.kennelliitto.fi/search?search_api_fulltext=lehti+koiramme

Tiittula, Liisa, 1992. Puhuva kieli: Suullisen viestinnän erityispiirteitä. Loimaa: Oy Finn Lectura Ab.

Tuikkala, Jenni, 2015. Kääntäjän etiikasta. Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto. Gradu. Viitattu 21.10.2019. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/96775/GRADU-1425473415.pdf?sequence=1>

Työterveyslaitos, 2009. Ääniergonomia: Tietokortti 16. Viitattu 9.11.2019. <https://www.ttl.fi/wp-content/uploads/2017/01/Aaniergonomia.pdf>

Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö, 2018. Kohtuulliset mukautukset. Viitattu 16.11.2019. <https://vamlas.fi/kohtuulliset-mukautukset-yhdenvertaisuuden-edistajina/>

Vehmas-Lehto, Inkeri, 2002. Kopiointia vai kommunikointia. Helsinki: Hakapaino Oy.

Yle, 2016. Uutiset. Koiran alkuperä on Euroopassa ja Aasiassa. Viitattu 22.10.2019. <https://yle.fi/uutiset/3-9131476>

LIITTEET

LIITE 1

Rotuesittely suomenkielisellä tekstillä

Paimensukuisen suomenlapinkoiran esittely

Jos katsoo Lapista olevien koirien historiaan, niin paimensukuinen lapinkoira on alkujaan lähtöisin samasta koirakannasta kuin mistä lapinporokoira ja lapinkoira polveutuvat. Näitä koiria on ollut Lapissa kauan, satoja vuosia. Lapinkoira rekisteröitiin vuonna 1967 omaksi rodukseen ja vuonna 1993 rodun nimestä tuli suomenlapinkoira. Suomenlapinkoiria on kahta linjaa, näyttelylinjaa ja paimensukuista linjaa.

Paimensukuisiksi lapinkoiriksi sanotaan niitä lapinkoirarekisterissä olevia koiria, jotka polveutuvat Suomen, Norjan ja Ruotsin poronhoitoalueilta kootuista, tunnettuihin työkoirasukuihin kuuluvista koirista. Näissä koirissa on pyritty säilyttämään Tunturi-Lapin vanhan paimenkoiran olemus, sen tyyppi, rakenne ja luonne. (Pieni tauko).

Tämän koirakannan suojelemiseksi perustettiin vuonna 1981 Paimensukuisen Lapinkoiran Seura ry. Seuran toiminta-ajatuksena onkin säilyttää poronpaimennukseen käytetystä luonnonkannasta polveutuvat lapinkoirasuvut. Sen tehtäviin kuuluu myös paimensukuisia lapinkoiria koskevan tiedon hankkiminen ja julkaiseminen. Kaikki seuran jäsenet sitoutuvat käyttämään siitokseen vain puhtaita, kokonaan paimensuvuista polveutuvia lapinkoiria. Paimensukuisen lapinkoiran kehitystä seurataan järjestämällä katselmuksia eli epävirallisia näyttelyitä ja muita tapahtumia sekä osallistamalla näyttelytoimintaan.

Seura julkaisi ensimmäistä kertaa paimensukuisen lapinkoiran suojeeluohjelman vuonna 2002. Ohjelmassa tarkasteltiin myös niitä menetelmiä, joilla suljettu koirakanta voidaan säilyttää elinvoimaisena. (Pieni tauko).

Paimensukuisen lapinkoiran katsotaan kuuluvan alkuperäisiin kotieläinkantoihin. Maatianen ry valitsi sen vuoden 2011 maatiaiseläimeksi.

Ulkonäöltään paimensukuinen lapinkoira on pitkärunkoinen, matalaryhtinen, ja sen hännänkantotapa vaihtelee liikkeiden ja mielialojen mukaan. Sillä on työkoiran hyvin kulmautuneet raajat ja sen liikkeissä on notkeutta ja vauhtia.

Lapinkoiran turkki on melko pitkäkarvainen. Karvanlähtö on pari kertaa vuodessa, jolloin niin sanottu alusvilla lähtee koiralta. Silloin on hyvä harjata koira säännöllisesti,

niin karvanlähdestä pääsee lyhyemmällä ajalla. Yleisesti ottaen sen turkki onkin melko helppohoitoinen, koska se on likaa ja vettä hylkivä. (Pieni tauko).

Paimensukuisten lapinkoirien kannassa on saatu säilymään melkein kaikki koiran värit.

Se on suhteellisen pitkäikäinen koira. Monet niistä elävät yli 10 -vuotiaiksi.

Rodun suosio johtuu suomenlapinkoirien monipuolisuudesta, sekä sen tasapainoisesta ja ystävällisestä luonteesta. Lapinkoirat ovat yleisemmin pehmeämpiä luonteeltaan kuin kovapäisiä. Se sopeutuukin hyvin erilaisiin olosuhteisiin. Ehkä juuri siksi suomenlapinkoira on ollut monta vuotta jo kymmenen suosituimman koirarodun joukossa Suomen Kennelliiton tilastoissa. Tosin paimensukuista lapinkoiralinjaa syntyy vuosittain noin 300 pentua, joka on pieni määrä verrattuna koko rotuun. Paimensukuisen kanta on pieni ja siksi sitä suojellaan, ettei se supistuisi entisestään. (Pieni tauko).

Paimensukuinen lapinkoira on aktiivinen koira. Se on retkeilevän luontoihmisen koira, maatilalan monitoimikoira ja kaupunkilaisen paras ystävä ja se sopii oikein hyvin myös lapsiperheisiin. Sitä voidaan käyttää myös kaverikoira-toiminnassa. Parhaimmillaan paimensukuinen lapinkoira on seurallinen, hyväntuulinen ja vilkas, mutta samalla hyvähermoisen rauhallinen. Se on älykäs ja oppii helposti kaiken, jos vain haluaa.

Lapinkoira on aika helppo koulutettava makupalojen avulla, koska ne yleensä tykkäävät ruuasta. Ne soveltuvat myös erilaisiin harrastuksiin. Niiden kanssa voi kokeilla kaikenlaista koirille tarkoitettua toimintaa. Lisäksi se kannattaa ottaa mukaan eri paikkoihin, jotta niistä kasvaa tasapainoisia tyytyväisiä aikuisia koiria. (Pieni tauko).

Koiria on kokeiltu myös alkuperäiseen työhönsä paimenena. Niitä käytetään maataloilla karjankuljetukseen ja jotkut toimivat poropaimenina. Osalla näistä koirista on enemmän paimennusviettiä kuin toisilla ja silloin paimentaminen sujuu luonnostaan.

Ensisijaisesti paimensukuinen lapinkoira on ihmisen koira. Se kaipaa ihmisen seuraa. Yksinäiseksi pihakoiraaksi sitä ei saa alistaa. Myös on hyvä muistaa, että se ei ole hiljaisin koirarotu. Jokainen koira on tietenkin oma yksilönsä ja haukuherkkyys vaihtelee niiden välillä.

Lapinkoiria pidetään myös terveenä koirarotuna verrattuna moniin muihin. Toki sairauksiakin löytyy. Mikään rotu ei ole täysin terve. (Pieni tauko).

Täältä paimensukuisen lapinkoiran seuran sivuilta löytyy lisätietoja rotuun liittyvistä asioista ja seurasta.

Seuran hallitukselle voit myös laittaa halutessasi viestiä sähköpostiosoitteeseen pls.hallitus@gmail.com jos on jotain kysyttävää rotuun liittyen.

Seuralla on myös oma Reviiri -lehti jäsenille, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Jäseneksi voit liittyä, vaikka sinulla ei vielä omaa koiraa olisikaan.

Facebook-sivut löytyvät netistä seuralta myös.

Ota itsellesi aikaa ja tutustu rauhassa rotuun ja nettisivuihin. Koiran hankinta on aina iso päätös.

LIITE 2

Tukisanat eli glossit

OMAT TUKISANAT ELI GLOSSIT

JOS	LAPPI OS	KOIRA	HISTORIA	KATSOA	PAIMEN	SUKU
LAPPI	KOIRA	OS	POLVEUTUA		MYÖS	
(POIJU1)	LAPPI PORO	KOIRA	(POIJU2)	LAPPI KOIRA		SAAPUU.
LAPPI OS	KOIRAT OS		PITKÄ	AIKA	SATA(MONIKKO)	
VUOSI	1967	LAPPI	KOIRA	OMA	ROTU	REKIS-
TERI	TEHDÄ.					
VUOSI	1993	ROTU	NIMI	SUOMI	LAPPI	
KOIRA	MUUTTUA.		SUOMI	LAPPI	KOIRA	KAKSI
LINJA	LINJA (eri suunnat x2)	OS(paikka1)	NÄYTTELY			LINJA
OS	(paikka2)	PAIMEN	SUKU	LINJA.	OS (paikka2)	SANOA
LAPPI	KOIRA	REKISTERI		KUULUA	KOIRA	POLVEU-
TUA	LAPPI	(poiju1)	SUOMI	(poiju2)	NORJA	(poiju3) RUOTSI
OS"NÄMÄ"	TYÖ	KOIRA	REKISTERI		TIETÄÄ	PORO-
HOITO	ALUE	KOIRA	"KOOTA"(KUVAILU).		KOIRA(MONIKKO)OS-	
TUNTURI	LAPPI OS	VANHA	PAIMEN	KOIRA	(poiju1)	OLEMUS
(poiju2)	TYYPPI	(poiju3)	RAKENNE	(poiju4)	LUONNE	OS"NÄMÄ"
YRITTÄÄ	SÄILYTTÄÄ.					
VUOSI	1981	KOIRA	KANTA	OS	SUOJELU	PAIMEN
SUKU	LAPPI	KOIRA	SEURA	r-y	PERUSTAA.	
SEURA	OS	TOIMINTA	AJATUS	LAPPI	KOIRA	SUKU
OS	POLVEUTUU		PORO	PAIMEN	KÄYTETETTY	
LUONNOLLINEN	KOIRA		KANTA.	MYÖS	SEURA	TEHTÄVÄ

KUULUA PAIMEN SUKU LAPPI KOIRA LIITTYVÄ (poiju1)
 TIETO ETSIÄ (poiju2) TIETO JULKAISU. KAIKKI SEURA
 JÄSEN (MONIKKO) SITOUTUA/SOLMU KOIRA KASVATUS KÄYTTÄÄ
 VAIN PUHDAS PAIMEN SUKU LINJA OS POLVEUTUA LAPPI
 KOIRAT OS.

ROTU OS KEHITYS SEURATA JÄRJESTÄÄ (poiju1) KATSELMUS
 (SORMITUS) (poiju2) NÄYTTELY TOIMINTA MUKANA.

VUOSI 2002 ENSIMMÄINEN KERTA SEURA PAIMEN
 SUKU LAPPI KOIRA SUOJELU OHJELMA JULKAISTA.

MYÖS OHJELMA OS ERILAINEN TAPA (MONIKKO)

MIETTIÄ TARKASTELLA SUOJELLA/SULJETTU KANTA KOIRA
 ELÄÄ VOIMA/VAHVA VOI KUINKA?

PAIMEN SUKU LAPPI KOIRA KUULUA ALKAA
 POHJA/KANTA (=ALKUPERÄINEN) KOTI ELÄIN KANTA.

PAIMEN SUKU LAPPI KOIRA VUOSI 2011 m-a-a-t-i-a-i-n-e-n
 r-y (=SORMITUS) MAA ELÄIN VALITA.

ROTU OS ULKO NÄHDÄ (poiju1) ”PITKÄ RUNKO” KUVAILU
 (poiju2) ”MATALA RYHTI” KUVAILU (poiju3) HÄNTÄ PITÄÄ OMA

LIIKE MIELIALA MUKANA (KUVAILU).

MYÖS TYÖ KOIRA HYVIN SOPIVA KULMA (TEE KY-
 NÄRPÄÄHÄN) TASSU/RAAJA KOIRA OMA LIIKE

VAUHTI ”SULAUTUA”.

LAPPI KOIRA TURKKI MELKO”PITKÄKARVAINEN” (KUVAILU).

”KARVANLÄHTÖ”(KUVAILU) NOIN KAKSI KERTAA VUOSI

AIKA, TARKOITTAI POHJA KARVA (VILLA) IRTOAA (KU-
 VAILU). ”KARVANLÄHTÖ”(KUVAILU) AIKA SÄÄNNÖLLINEN

HYVÄ ”HARJATA”(KUVAILU) SYY ”KARVALÄHTÖ”(KU-
 VAILU) JAKSO (KUVAILTAESSA LYHENEE).

YLEENSÄ AJATELLA LAPPI KOIRA KARVA/TURKKI MELKO
 HELPPO HOITAA SYY LIKA VESI TARTUTTAA EI.
 PAIMEN SUKU LAPPI KOIRA KANTA MELKEIN KAIKKI
 KOIRA VÄRI ONNISTUA SÄILYTTÄÄ. MYÖS
 KOIRA PITKÄ IKÄ. MONI KOIRA ELÄÄ YLI 10
 VUOSI.
 ROTU SUOSIO SYY SUOMI LAPPI KOIRA OS MONI
 (monipuolinen) TASA (tasapainoinen) YSTÄVÄ LUONNE.
 OS (NE) LUONNE YLEENSÄ KILTTI KOVA PÄÄ EI.
 OS(NE) ERILAINEN PAIKKA (MONIKKO) SOPEUTUA HYVIN.
 SUOMI KENNEL(SORMITUS) LIITTO TILASTO OS 10
 SUOSITTU KOIRA ROTU RYHMÄ OS SUOMI LAPPI
 KOIRA KUULUU MONTA VUOSI. MUTTA PAIMEN SUKU
 LINJA OS VUOSI AIKA NOIN 300 PENTU(MONIKKO)
 SYNTYY VERTAA KOKO/KAIKKI ROTU.
 LINJA OS SUOJELLA SYY PIENI KANTA "SUPISTUU" (KU-
 VAILU & PÄÄN RAVISTUS).
 PAIMEN SUKU LAPPI KOIRA AKTIIVINEN KOIRA ON
 SYY SOPII (poiju1) RETKI LUONTO IHMINEN OS KOIRA
 (poiju2) MAA ALUE MONI TOIMII KOIRA (poiju3) KAUPUNKI HENKILÖ OS
 PARAS YSTÄVÄ (poiju4) LAPSET PERHE "PI" HYVÄ KOIRA.
 MYÖS OS KAVERI KOIRA TOIMINTA VOIDA KÄYTTÄÄ.
 PARAS PAIMEN SUKU LAPPI KOIRA OS
 (poiju1) SOSIAALINEN/SEURALLINEN (poiju2) ILOINEN
 (poiju3) VILKAS (poiju4) HYVÄ HERMO RAUHALLINEN.
 SE OS VIISAS SYY OPPIA HELPPO JOS

HALUTA. YLEENSÄ LAPPI KOIRAT OS TYKKÄÄ RUOKA-
 SYY HELPPO KOULUTTAA MAKU PALA AUTTAA
 (KUVAILUA).

KOIRA(MONIKKO) OS ERILAINEN HARRASTAA SOPII.
 OS (NE) KANSSA KOIRA TOIMINTA ERILAINEN KOKEILLA
 VOIDA.

MYÖS ERILAINEN PAIKKA (MONIKKO) KOIRA MUKANA
 KANNATTAA/SUOSITELLA SYY OS (NE) KASVAA HYVÄ
 TASA/NORMAALI TYYTYVÄINEN AIKUINEN KOIRA.

MYÖS PAIMEN SUKU LAPPI KOIRA OS ALKU (x2)
 TYÖ PAIMEN KOKEILLA JO. OS (NIITÄ) MAA ALUE
 KARJA "KULJETUS" (KUVAILU) KÄYTTÄÄ. OSA OS PORO
 PAIMEN TOIMIA TYÖ. OSA KOIRA OS PAIMEN
 OSATA ENEMMÄN, OSA OS PAIMEN OSATA
 VÄHEMMÄN(KUVAILU).

TÄRKEÄ MUISTAA PAIMEN SUKU LAPPI KOIRA IHMINEN
 KOIRA ON. OS (SE) IHMINEN KANSSA HALUAA
 OLLA. YKSIN PIHA KOIRA OS ALISTAA/SORTAA EI.
 MYÖS HYVÄ MUISTAA LAPPI KOIRA ROTU HILJAI-
 NEN EI OLE. JOKAINEN (MONIKKO) KOIRA OMA
 YKSILÖ ON HAUKKUA HERKKÄ VAIHDELLA.

TÄMÄ ROTU PITÄÄ TERVEYS KOIRA ROTU VERTAA-
 MONI ROTU OS.

MYÖS SAIRAS LÖYTYY. KAIKKI ROTU(MONIKKO) OS TÄYNNÄ
 TERVE EI OLE.

PAIMEN SUKU LAPPI KOIRA SEURA INTERNET SIVU

OS TÄMÄ ROTU LIITTYÄ ERILAINEN ASIA LISÄÄ
TIETO LÖYTYY LISTA (KUVAILLA).

MYÖS OS TÄMÄ ROTU KASVAA+HENKILÖ+OS (MONIKKKO)
TIETO LÖYTYY.

SEURA HALLITUS OS VIESTI VOI LÄHETTÄÄ JOS
HALUTA SÄHKÖ POSTI OSOITE p-l-s-.h-a-l-l-i-t-u-s@g-m-a-i-l.-c-
o-m (=SORMITUS) JOS SINÄ ROTU LIITTYÄ KYSYMYS
ON MITÄ/JOTAIN.

MYÖS SEURA OMA LEHTI NIMI r-e-v-i-i-r-i (=SORMITUS)
KAIKKI JÄSEN (MONIKKO) LÄHETTÄÄ 4 KERTAA-
VUOSI AIKA. SEURA JÄSEN KUKA VAAN LIITTYÄ-
VOIDA. OMA KOIRA EI TARVITA OMISTAA.

FACEBOOKSIVU LÖYTYY MYÖS.

ITSE AIKA LÖYDÄ, ROTU TUTUSTU RAUHALLINEN
NETTI SIVU OS KATSOA KOIRA OSTAA ASIA
ISO PÄÄTÖS.